Høvuðsspurningurin hjá Ráðgevandi Nevndini er: Hvussu loysa vit grundleggjandi fíggjartrupulleikarnar uttan, at alt steðgar upp og uttan at oyðileggja tað, sum er
Frá vinstru síggja vit: Sven Egemose, Christian Olgaard, Erik Bonnerup, formann, Jeppe Hjernø, John Larsen, Vøgg Løwe Nielsen

Mynd: Dimi Foto

Niðurbrótandi orðadráttur

Bæði danir og føroyingar eiga at sópa fyri egnum durum, áðrenn teir koma við ábreiðslum móti hvørjum øðrum

Vit spurdu Erik Bonnerup, formann í Ráðgevandi Nevndini, hví danska stjórnin, sum hvørt ár hevur lisið frágreiðingina frá teimum, ikki fyri langt síðani hevur steðgað føroyingum í stóru peninganýtsluni?

Hann sigur, at um danir høvdu royndt at steðga føroyingum í egnu avgerðum teirra, kundu føroyingar sjálvir fá av røttum sagt, at danska stjórnin ikki virdi heimastýri teirra.

Bonnerup heldur, at danska stjórnin hevði heldur ikki heimild at steðga føroyingum og taka ræðið teimum.

Tað einasta danska stjórnin kundi gera var at kunna seg um tað, sum fór fram, vísa á ampa sín um gongdina o.s.fr. fó uttan at kunna gera nakað við tað.

Virðing fyri hvørjum øðrum

Vit spurdu eisini Erik Bonnerup, hvønn viðmerking hann hevur til tað, sum nakrir føroyingar hava ført fram, at Danmark eftir lógini eigur at gjalda skuldina, sum føroyingar ikki megna at rinda sjálvir.

Hann heldur, at tað er ógvuliga avgerandi, at báðir partar vísa virðing fyri hvørjum øðrum. Og báðir partar fyrst sópa fyri sínar egnu dyr, áðrenn teir koma við ábreiðslum móti hvørjum øðrum.

Hann heldur t.d. at ósakliga debattin í nøkrum av donsku bløðunum hevur verið sera óheppin, og hevur ávirkað danskar borgarar í ein keðiligan rætning, av tí at teir sjálvir hava nógvar trupulleikar.

Heldur ikki er tað rætt av ávísum føroyingum at provokera við rættindum hjá føroyingum í Danmark. T.d. hava bornholmarar stórar trupulleikar, og teir kunnu av røttum spyrja, hví teir ikki fáa líka nógva hjálp sum føroyingar.

– Tað langa av tí stutta er tó, at hetta er ein niðurbrótandi debat, sum ikki kann brúkast til nakað.

– Tað, sum er avgerandi er, at báðir partar eru samdir um, at okkurt má henda nú, og báðir partar mugu bera seg at, sum tað er rætt og rímiligt. Tað er altíð tyngjandi fyri eitt samarbeiði, tá neyðugt verður at fara í sjúrainar, sigur Erik Bonnerup.

sk

Erik Bonnerup, formaður í Ráðgevandi Nevndini:

Ongar lættar loysnir at loysa kreppuna

Ráðgevandi Nevndin tosar í ár við fleiri enn áður, fyri at fáa ein so breiðan kunnleika sum gjørligt og fyri at meta um, hvussu hýrurin er millum fólk

Frágreiðingin hjá ráðgevandi nevndini í 1992 var dapur, og kanska vóru tað tey, bæði politikarar og vanligi borgarin, sum hildu at hon var í so svørtskygd. Tíverri sær tað út til, at tað var alt ov satt, tað sum stóð í frágreiðingini. Í ár eru føroyingar ivaleyst komnir so langt, at teir eru samdir við Ráðgevandi Nevndini í hesum.

Erik Bonnerup, formaðurin í Ráðgevandi Nevndini

Nú er Ráðgevandi Nevndin aftur í Føroyum og savnar saman til árligu frágreiðingina til danska forsætisráðharran. Í ár eru teir komnir ein mánaða fyrr enn teir plaga.

Orsakað av truplu støðuni, hevur ráðgevandi nevndin víðka um fundirnar, meðan teir eru í Føroyum fyri at fáa ein greiðari mynd av støðuni.

T.d. hava teir í ár fyri fyrstu ferð tosað við fakfeløgini, kommunufelagið o.a. stovnar og ikki bara við myndugleikar, virkir og arbeiðsgevarar.

Framhaldandi søga

Dimmalætting tosaði við Erik Bonnerup, formann í Ráðgevandi Nevndini, sum sigur, at tað sær veruliga svart út, og ongar lættar loysnir eru.

Hann sigur, at høvuðsspurningurin: Hvussu kunnu vit fáa loysa grundleggjandi fíggjarligu trupulleikarnar, uttan at alt steðgar upp, og uttan at oyðileggja tað sum er. Hetta er veruliga ein torfør javnvág at finna fram til.

Bonnerup heldur, at frágreiðingin í ár kanska verður eitt sindur annarleiðis enn áður, men samstundis vísir hann á týdningin, at tað er ein framhaldandi gongd í frágreiðingunum frá ári til ár, av tí at frágreiðingarnar hjá Ráðgevandi Nevndini eru einasta staðið, har tað verður skrivað, hvussu gongdin hevur verið í gjøgnum árini.

Breiðan kunnleika

Ivaleyst er tað ikki neyðugt at skriva so nógv um, hvussu svart tað sær út. Í dag geva ivaleyst allir føroyingar Ráðgevandi Nevndini rætt í hesum. Bonnerup heldur, at tað góðtóku føroyingar longu seinasta ár.

Orsakað av álvarsligu støðuni hevur Ráðgevandi Nevndin fleiri fundir í ár og tosar við fleiri fólk enn áður.

Bonnerup sigur, at teir eru áhugaðir í at fáa so breiða vitan um trupulleikarnar sum gjørligt hvussu hýrurin ella hugalagið er millum fólk.

Hann var ógvuliga vælnøgdur við fundin, sum teir høvdu við fakfeløgini og arbeiðsgevarafelagið. Hetta er fyrstu ferð, at teir hava tosað við fakfeløgini.

Mánadagin fer Ráðgevandi Nevndin at hava fund við Klaksvíkar kommunu. Bonnerup leggur dent á, at tað hevur stóran týdning, at tosa við eina aðra stóra kommunu enn bara Havnina. Klaksvík, sum er enn meira tengd at fiskiídnaðinum enn Havnin.

Í ár fer Nevndin fyri fyrstu ferð at tosa við kommunufelagið, sum eisini hevur stóran týdning í føroyska búskapinum.

Vitja áðrenn skriva

Bonnerup er vælnøgdur við, at teir eru komnir ein mánaða fyrr í ár at savna saman tilfar til frágreiðingina. Teir fara síðani beinanvegin at tosa um, hvussu teir skulu gera frágreiðingina í ár.

Vanliga verður frágreiðingin almannakunngjørd í septembermánaði, kanska kemur hon fyrr út í ár, men teir vilja hava øll tey nýggjastu tølini við, so um avgerandi hendingar fara fram og nýggj tøl koma á borðið, vilja teir hava tey við í frágreiðingina, og kanska hevur tað við sær, at frágreiðingin ikki kemur út fyrr enn í september sum vanligt.

Meðan Skák Nielsen var formaður í Ráðgevandi Nevndini var vanligt, at skriva frágreiðingina áðrenn, teir komu á árligu Føroyavitjanina. Seinasta ár broyttu teir hesa mannagongdina, og komu til Føroya, áðrenn teir skrivaðu frágreiðingina. Hetta vóru teir vælnøgdir við og gjørdu tað sama í aftur í ár.

Virknir dagar

Ráðgevandi Nevndin ferðast í Føroyum í døgunum 12. mai til týsdagin 18. mai.

Í ráðgevandi Nevndini sita Formaðurin, Erik Bonnerup, stjóri í Tryggingarfelagnum Danica. Vøgg Løwe Nielsen, skrivstovustjóri í Danmarks Statistik. John Larsen, fulltrúi í Danmark Nationalbank. Jeppe Hjernø, fulltrúi í fíggjarmálaráðnum. Skrivari í nevndini er Sven Egmose, ráðgevi í Danmarks Statistik. Við á fundunum eru eisini Christian Ølgaard, fulltrúi í forsætisráðnum og Marianne Rex Sørensen, fulltrúi hjá Ríkisumboðnum.

Mikudagin fóru teir beint komnir á fund við Búskaparráðið.

Hósdagin var fundur í landsstýrinum um inntøkur og útreiðslur. Teir vóru á fundi við sjúkrahússtjóran, almannastjóran og skúlastjóran. Fundur var við Føroya arbeiðarafelag, Starvsmannafelagið og Fiskimannafealgið. Aftaná var fundur við Arbeiðsgevarafelagið. Og seinasti fundurin hósdagin var við Arbeiðsloysistryggingina.

Fríggjadagin vóru teir á fundi við Fiskirannsóknarstovuna. Við Havbúnaðarfelagið. Við Føroya Fiskasølu. Síðani var fundur við Landsbankan og Hagstovuna. Seinasti fundurin henda dagin var við Kommunufelagið saman við embætismonnum úr landsstýrinum.

Mánadagin verður fundur við Klaksvíkar Kommunu. Afturkomnir úr Klaksvík fara teir á fund við Føroya Sparikassa og Húsalánsgrunnin. Seinasti fundurin henda dagin verður við Føroya Banka og Sjóvinnubankan.

Týsdagin verður fundur við fiskivinnudeildina í Tinganesi. Fundur verður við anstøðuna og at enda verður fundur við landsstýrið.

Nakrir av limunum í Ráðgevandi Nevndini fara aftur til Danmarkar mikudagin, meðan aðrir av teimum fara at halda nakrar feriudagar í Føroyum.

sk

Oljan bjargar ongum

Oljuvinnan er nakað, sum liggur langt úti í framtíðini, og kann ikki bjarga føroyingum úr núverandi kreppuni

Erik Bonnerup er rættiliga avgjørdur, tá ið hann sigur, at tað er skeivt at halda, at oljan fer at bjarga føroyingum burturúr núverandi støðuni.

Enn er alt ógvuliga óvíst viðvíkjandi oljudreymunum hjá føroyingum. Tað eru lang útlit, tá ið vit hava við olju at gera, og nógvir ósvaraðir spurningar eru í hesum sambandi. Fyri tað fyrsta tekur tað langa tíð og eydnan skal vera við at finna oljuna.

Harafturat veit eingin, hvat tað kostar at fáa hesa vinnu í gongd. T.d. er tað ógvuliga dýrt at bora eftir norsku oljuni av tí, at tað er í so djúpum sjógvi. Við Føroyar verður neyðugt at bora kanska 10 ferðir so djúpt.

– Tað verður í øllum førum ikki fyrr enn hinumegin ár 2.000, at føroyigar kunnu fáa nakað burtur úr oljuvinnuni, og tað er ov leingi at bíða í sambandi við núverandi kreppuna, sum skal loysast, sigur Erik Bonnerup.

sk

● Italska løgreglan hevur handtikið 15 handilsfólk og fólk í almennum størvum í sambandi við eina mutursølu, sum snúði seg um bygningina av einum sjúkrahúsi og einum hægri lærustovni í Rom.

Hvalaveiðibannið stendur við 1 ár

REYKJAVÍK (Sverrir Þórðarson)

Tíðindamaður ríkisútvarpsins á hvalaveiðifundinum í Kyoto í Japan greiddi í tíðindasending í gjár frá, at tað verður framvegis hvalaveiðibann í 1994.

Atkvøtt varð í gjár um forboðið. Atkvøðurnar vóru 18 fyri og 6 ímóti, og 6 lond atkvøddu ikki, teirra millum Danmark og Svøríki.

Bæði japansku og norsku umboðini vóru sera misnøgd, og norsku umboðini rýmdu av fundinum, áðrenn hann var liðugur.

Amerikanski varaforsetin Al Gore hevði ringt til Gro Harlem Brundtland forsætisráðharra og ávaraði norðmenn móti at fara undir hvalaveiðu. ▲

Andreotti i retten

ROM (RB-Reuter) Det italienske senat ophævede torsdag Giulio Andreottis politiske immunitet, så anklagerne mod den tidligere ministerpræsident kan blive efterforsket af myndighederne. Andreotti, der har været en altdominerende politisk personlighed i efterkrigstidens Italien, har afvist beskyldningerne mod hans person som »helt og aldeles usande«. Den tidligere syvfoldige regeringsleder havde selv bedt om at få sin politiske immunitet ophævet, så han kunne bevise sin uskyld i en eventuel retssag. Under torsdagens afstemning i senatet løftede Andreotti selv spagfærdigt sin hånd.

sk

Nevndin í Føroya Væl skipað seg

Niels Nattestad heldur fram sum formaður

Føroya Væl – valfelag Sambandsfloksins í Suðurstreymoy – hevði herfyri aðalfund. Á fundinum var nevndarval, og nevndin hevur síðan skipað seg soleiðis:

Niels Nattestad

- Niels Nattestad, formaður
- Eilif Samuelsen, næstformaður
- August G. Wang, skrivari
- Lisbeth L. Petersen og
- Egga Jensen

Tiltakslimir eru Petur Elletsen og Hilmar Jan Hansen.

Mánadagin 24. mai kl. 19.30 verður skipað fyri fundi í Tróndargøtu 16, har aktuell politisk mál verða viðgjørd. Løgtingsmenn floksins vera við á fundinum.

KAVI Í MAI. Mai plagar vanliga at vera ein góður mánaður. Várið skuldi verið komið. Tað var eisini komið, hildu vit, og fóru út í urtagarðarnar at putla og grava. Páskaliljurnar hava staðið í fullum blóma. Nógva staðni eisini vakrar tulipanir. Hvítusunnuliljurnar hava gjørt seg til reiðar, tí hvítusunnan verður um 14 dagar. Men so kom hann við kulda, kava og heglingi. Hósdagin, 13. mai, komu vit fram á hendan bilin. Ikki var hann undirkavaður, men bilrúturin var ið hvussu er fjaldur av hvítum kavaflykrum, ið løgu so tættar og so fastfrystar á rútinum, at ikki sást út ígjøgnum hann.

Mynd: Dimi Thomas